

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Aurdalslia barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1. august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

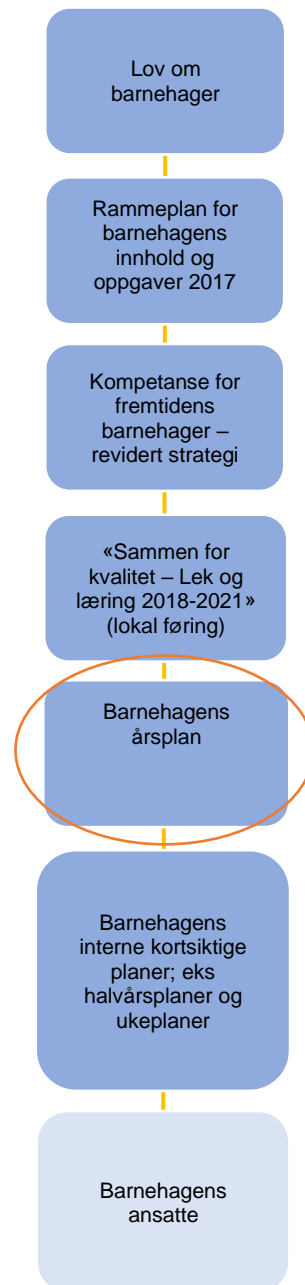
«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	9
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	9
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	10
2.5 Vennskap og felleskap	10
2.6 Mangfold	11
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	11
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	13
3.1.2 Matematisk kompetanse	14
3.2 Digitale verktøy	14
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	15
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	15
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	16
4.2.1 Dokumentasjon	16
4.2.2 Vurdering	16
4.2.3 Oppfølging	16
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	16
I. Barnesyn og lærings syn	17
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	17
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	17
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	18

V. Overganger	18
a. Tilvenning i barnehagen	18
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	18
c. Samarbeid og sammenheng med skolen	19
VI. Foreldremedvirkning	19
Psykososialt barnehagemiljø	20
VII. Barns seksuelle helse	20

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Barnehagen ligger sentralt til på Fanatorget. Utelekeplassen er stor og variert og ligger på oversiden av senteret. Barnehagen har lett adkomst til nære og flotte friluftsområder i Lonehaugen og mot Skranevatnet. Bussholdeplassen ligger like ved barnehagen og parkering for foreldre som kommer med bil er nede på senterets parkering.

1.1 Struktur og organisering

Det er 4 avdelinger i barnehagen. Smørblomsten og Hvitveisen har barn i alderen 0-3 år. Rødkløveren har barn fra 3-5 år og Blåklokken har barn i alderen 2-5 år. Barnehagen har plass til 54 barn.

Barnehagen har 1 styrer, 4 pedagogiske ledere, 2 barnehagelærere, 4 barne- og ungdomsarbeidere / fagarbeidere og 2 assistenter. Det er 3 ansatte på hver avdeling. I tillegg kommer ekstraressurser som kommunaltilrettelegger, spesialpedagoger og tospråklige assistenter.

Barnehagen er praksisbarnehage for barnehagelærerstudenter på HVL. Kommende barnehageår vil vi ta imot studenter fra 1. klasse

Vigilo: Dette er barnehagens kommunikasjonsverktøy. Barnehagen registrerer når barnet kommer i barnehagen. Og bruker det til å sende ut generell og individuell informasjon

Foreldre registrerer fravær før kl 09.00 i Vigilo. Månedsbrev og annen informasjon blir også sendt ut i Vigilo.

Les mer om barnehagen på våre nettsider:

[Bergen kommune - Aurdalslia barnehage](#)

1.2 Metodevalg

ICDP

International Child Development Program er et helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse.

Vi har 4 sertifiserte veiledere i personalet.

ICDP har 3 hovedmål.

- 1: Fremme positiv oppfatning og holdning til barnet
- 2: Øke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig sensitivt samspill mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling.
- 3: Fremme omsorgsgiver sin oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende.

For å oppnå disse målene har ICDP 8 temaer for godt samspill.

Tema 1: vis at du er glad i barnet ditt

- Smil og le sammen med barnet
- Gi klem
- Si at du er glad i barnet

Tema 2: se og følg barnet sitt initiativ

- Vis interesse for det barnet er opptatt av
- Tolk barnet sitt kroppsspråk
- Finne ut hva barnet ønsker og føler

Tema 3: ta del i barnet sine følelser

- Gi trøst når barnet trenger det
- Trygg barnet når det er redd
- Hjelpe barnet til å roe seg når det er sint

Tema 4: gi ros og anerkjennelse

- Fortell barnet hva som bra og hvorfor det er bra
- Smile og ha øyekontakt med barnet

Tema 5: felles oppmerksomhet og felles forståelse

- Følge med på hva barnet er opptatt av og tilpasse deg barnet
- Hjelpe barnet til å ha oppmerksomhet mot det som du vil ved å peke og få øyekontakt for å si «se».

Tema 6: gi mening til opplevelser

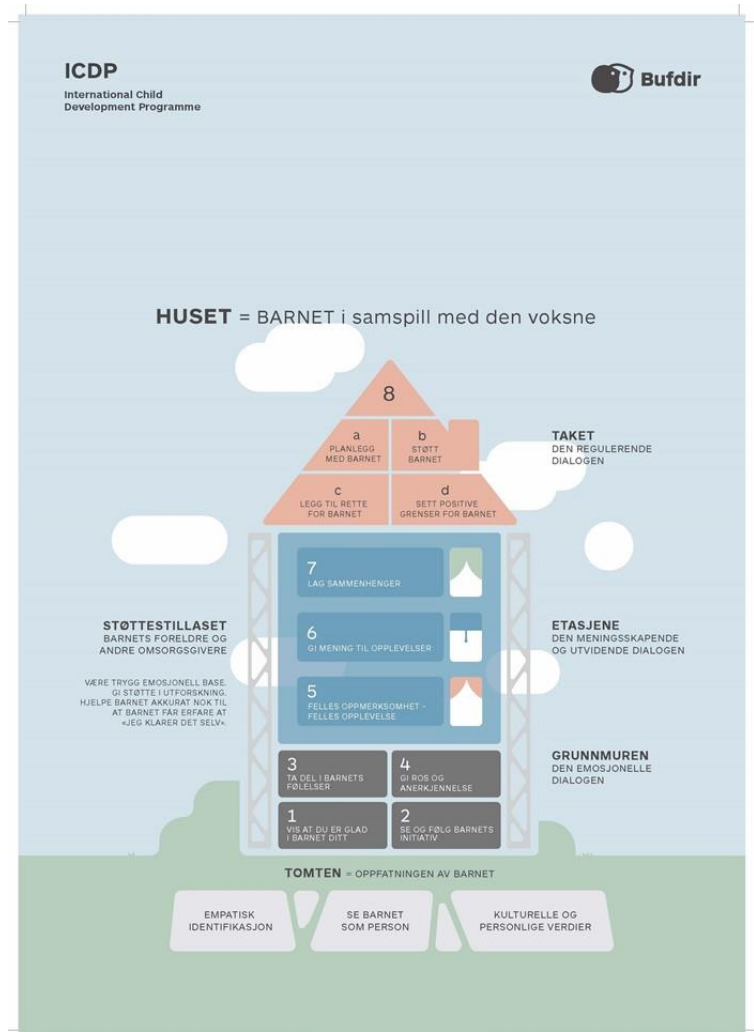
- Snakke med barnet om det dere opplever sammen
- Beskrive og sette ord på det dere ser

Tema 7: lag sammenhenger

- Forklare hvorfor ting er som det er
- Lage og fortelle historier om det som dere har opplevd

Tema 8a: hjelp til selvhjelp

- Lære barnet å planlegge steg for steg

- Få på plass gode rutiner for faste gjøremål (sove, spise)

Tema 8b: støtte

- La barnet oppleve at det mestrer

Tema 8c: regulere

- Ta tak i situasjonen i stedet for barnet
- Endre på regler og rammer

Tema 8d: positive grenser

- Forklar hvorfor du setter grenser
- Gi barnet alternativer

Under er videosnutter som viser eksempel fra alle temaene.

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLjpNlFkX49jGC9B-LWNkllaRzf8kTxyG1>

ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon) brukes i form av bl.a. bildestøtte i kommunikasjonen, til barn som har behov for et alternativ til den verbale kommunikasjonen. Mange barn har nytte og glede av visuelle hjelpemidler i barnehagen i språkutviklingen.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte»

For oss betyr det at vi:

- Gir barna en god velkomst, bruker navn og viser at vi er glade for å se dem.
- Viser forståelse for barnet, har innlevelse og empati.
- Motiverer, roser og oppmuntrer.
- Møter hvert enkelt barn på deres nivå.
- Snakker med dem, viser interesse og er nysgjerrige

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr det at:

- Vi skal møte barna med smil og direkte øyekontakt.
- Gir de fysisk nærhet, berører, gir de kos og klemmer og tar de på fanget.
- Skal være oppmerksomme på alle, både de stille og de mer høylytte
- Tar barna på alvor og viser de tillit.
- Er lyttende på alle måter for å finne ut hvordan de har det.
- Viser glede og begeistring.

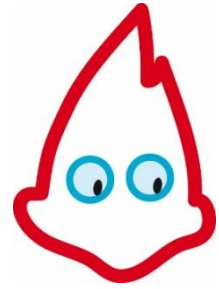

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr det at:

- Alle skal ha venner og noen å leke med.
- Vi skal bemerke og rose positive sosiale handlinger mellom barna.
- Vi skal være gode rollemodeller for barna.
- Barna får felles opplevelser.
- Det er mye rom for humor og tøys.
- Voksne er tett på barna og deltagende i leken.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Mål: *Personalet skal være sensitive voksne i møte med barna og skape nære relasjoner.*

Slik skal vi arbeide for en god tilknytning for barnet:

- Være tett på barnet, være sensitiv og forstå barnets behov og følelser.
- Vi skal vise at vi er glade i barnet, smile, ha fysisk nærhet, klemme, få sitte på fanget etc.
- Være i barnets høyde og få øyekontakt.
- Møte barna hver dag med positivitet, humor og glede.
- Ta barna på alvor, og gjennomføre det en lover.
- Være en trygg base der barnet kan utvikle mot til å utforske verden.

2.2 Lek

Mål: *Personalet skal utvikle et inkluderende og inspirerende lekemiljø som gir alle barn lekelyst.*

Dette målet skal vi arbeide mot ved at:

- Det fysiske lekemiljøet må være spennende, lærerikt og invitere til samspill.
- Barna skal få medvirke i utviklingen av lekemiljøet og deres innspill skal tas på alvor.
- Legge til rette for lekegrupper
- De voksne skal være aktivt til stede i inne- og utelek, delta, hjelpe, støtte og inspirere.
- Vi skal gi fellesopplevelser og erfaringer som gir grunnlag for felles lek.
- Udefinert lekemateriell som pinner, baller og klosser skal være tilgjengelig for barna.
- Vi skal gjennomføre planlagte leke aktiviteter på uteplassen: Eksempelvis dans, sanglek, hoppetau, paradiset, rødt lys, haien kommer, alle mine barn kom hjem, balllek.

2.3 Læring

Mål: *Barna skal oppleve et stimulerende læringsmiljø som tar utgangspunkt i barnas interesser, oppleves meningsfylt og gir økt lærelyst.*

Dette målet skal vi arbeide mot ved å:

- Tilrettelegge for aktiviteter og læringsprosesser som barna opplever som meningsfylt og spennende.
- Ta utgangspunkt i barnas interesser, og lage et temaarbeid ut av det. De vil da lære og videreutvikle noe nytt om det som interesserer dem og det de er opptatt av.
- Gripe fatt i her og nå situasjoner, følge barnas initiativ og undre seg sammen.
- Ha fokus på at barna opplever mestring.
- Ta aktivt del i barnets liv i barnehagen.
- Barna øve seg på det å være sammen og forholde seg til andre.

2.4 Barns medvirkning

Medvirkning kan sees på som todelt. Det handler om barnas mulighet til å medvirke og delta i fellesskapet, og det handler om å bli lyttet til og bli oppfordret til å uttrykke egne ønsker, ideer og følelser. Å inkludere foreldre er en forutsetning for at barnet skal kunne medvirke i sin egen hverdag.

Mål: *Barna skal være med å prege sin egen hverdag*

Dette målet skal vi arbeide mot ved å:

- Lytte til barnas, tolke og forstå deres kroppsspråk, signaler og følelsesutbrudd.
- Observere og legge merke til hva barna er opptatt av og interesserer seg for.
- Involvere barna i planlegging og vurdering av f.eks. måltid, turer, felles arrangement og aktiviteter inne og ute.
- Oppmuntre barna til å gi uttrykk for egne tanker og følelser.

2.5 Vennskap og felleskap

Vi skal støtte barna i å mestre balansen mellom å ivareta sine egne behov parallelt med å ta hensyn til andres behov. Vi skal tilrettelegge for varierte arenaer der barna får god trening i sosial kompetanse.

Mål: *Barna og familiene deres skal føle tilhørighet og oppleve fellesskap i vår barnehage.*

Dette målet skal vi arbeide mot ved å:

- Ha tema om vennskap.
- Øve på å si noe fint om andre.
- Få en god hjelpe- og delekultur på avdelingen.
- Jevnlige foreldrearrangement.
- Møteplasser for barn og foreldre

2.6 Mangfold

Mål: *Barna skal få positive opplevelser ved å lære at vi er ulike, men har lik verdi.*

Dette målet skal vi arbeide mot ved å:

- Synliggjøre vårt kulturelle mangfold gjennom sang (på ulike språk), musikk, mat (fra ulike land), bøker, klær, bilder, ting fra barnas og foreldrenes hjemland, lekemateriell (som vi har på avdelingen) etc.
- Tilrettelegge for kulturmøter med foreldre f.eks. lage mat sammen.
- Synliggjøre mangfold i ulike familieformer.
- Samtaler og høytlesing, fra bøker med ulike tema.
- Voksne legge til rette for at jenter og gutter får lik mulighet til aktiviteter.
- Styrke selvfølelse, mestring, at barna blir stolte av hvem de er.
- Bruke mangfold som ressurs i det pedagogiske arbeidet.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Dette året ønsker vi å ha ett større fokus på friluftsliv.

Mål: Barna skal få oppleve naturen som et sted der de møter opplevelser, mest utforskning i felleskap med andre barn og voksne.

Friluftsliv i barnehagen handler om å dra på tur, komme seg utenfor porten til barnehagen og oppsøke naturen. Friluftsliv er å være på tur. Når vi skal drive med friluftsliv og bruke naturen rundt barnehagen, må vi identifisere de ulike kvalitetene ved friluftslivet som ligger til grunn for hvordan og hvorfor vi skal drive med friluftsliv. For de yngste barna kan uteliv i starten handle om å utforske utelekeplassen. Det å utforske veien langs gjerdet opp til haugen kan være utfordrende nok i starten.

Lek og utforskning på tur

For barna er lek den naturlige inngangsporten til friluftslivet, og kan være både spennende og rolig. Klatre i trær, leke gjemsel, se på småkryp, leke med pinner, kaste steiner og kongler i bekken, samle på steiner, bygge hytter, skape rom, plukke blåbær, grave, rote og utforske omgivelsene er eksempler på hvordan barna leker ute. Slipper vi turvante barn løs i skogen, er de fort i gang med lek. Sanseerfaringer, risikolek, nysgjerrighet og stadig nye oppdagelser står sentralt.

Barn er ikke like og alle har forskjellig bakgrunn. Friluftslivet skal inkludere og kan i så måte bidra til sosial utjevning. For at barna skal kunne slippe seg løs i lek og utforskning av natur, må de føle seg trygge på de voksne, de andre barna i gruppen og få tid til å bli kjent med stedet de er på tur. Her er progresjon et viktig prinsipp. Start i nærmiljøet, og la barna få tid til å bli trygge. Spesielt for de yngste i barnehagen er det viktig å ta ting gradvis. Man trenger ikke gå langt eller være ute hele dagen i starten. Når man har barn som er redde for natur, er motorisk usikre eller har andre utfordringer, så er det spesielt viktig ta ting gradvis og sørge for trygg tilknytning. Når barna begynner å bli trygge på det vi gjør, kan man utfordre de mer, gå lenger og være ute over lenger tid. Dette vil gi barna tilpassede utfordringer og de for oppleve mer at de positive effektene friluftslivet kan gi.

Egenverdi og pedagogisk utbytte

I barnehagesammenheng kan vi si at friluftslivet har verdi for barna i form av at opplevelsene, mestringen, inntrykkene, utforskningen og det slitsomme ved å være på tur har en verdi i seg selv. Det har betydning og kjennes verdifullt for barnet å bare leke, å tørre klatre i et tre, å sitte et sted og tenke, og å være med venner. Samtidig får vi et pedagogisk utbytte av turen. For det er i lek at barna får utfordret sine motoriske evner. Det er i lek og samspill at barna får utfordret og utviklet sin sosiale kompetanse. Det er i lek at barna får testet sine grenser og får kjent på hva de klarer og tør. Dette vil bidra positivt i barnas dannelsesprosesser. Det bedrer barns motorikk, det vil også gi en helsegevinst både fysisk og psykisk, og forhåpentligvis kan et ønske om å ta vare på naturen utvikles.

Vi kan også bruke naturen som arena for å jobbe med alle rammeplanens fagområder. Når barna opplever og utforsker, enten alene eller styrt av en kompetent voksen, vil det alltid dukke opp noe å snakke om. Begreper som skal læres og forstås og sammenhenger som kan snakkes om. Bare det å sammenligne størrelser og form på pinner, kongler og stein kombinerer arbeid med både språk, matematisk forståelse og naturfaglig kunnskap. Naturen er full av materialer som barna kan utforske og lage ting av. De kan lage kunstverk av det de finner, spikke figurer og ta med materialer tilbake til barnehagen for videre lek og utforskning.

Selvstendighet

Å være ute i naturen utfordrer barn til å være mer selvstendig. De har med seg sin egen sekk som de må bære selv og ta vare på, de må kjenne på å være varm eller kald og handle ut i fra dette, og må gå på egne bein og kjenne på å bli sliten. Selvstendighet kan også være det å klare å se og bruke de mulighetene som finnes for lek og utforskning i naturen. For eksempel det å se klatremuligheter og bruke disse. Og ikke minst handler det om å være en del av et turfelleskap hvor man hjelper hverandre, følger regler for sikkerhet og tar hensyn. Barna kan øve på å spikke, åpne matboksen, hjelpe til med bålet og bidra i oppgaver som skal gjøres. Da øver de på å bli selvstendige, mestre og ta hensyn.

Voksenrollen

De voksnes engasjement, kompetanse, deltagelse og vilje til å utvikle egen praksis står helt sentralt for å kunne drive med friluftsliv i barnehagen. De voksne gir mulighet for erfaringer med friluftslivets egenverdi, og de utnytter friluftslivets og naturens potensial for pedagogisk og faglig arbeid. Å planlegge og gjennomføre barnehagens turer krever en verktøykasse med erfaring og kompetanse som kan brukes før turene, men også idet en situasjon oppstår som innbyr til samtale. Det å være «på» og bruke mulighetene som dukker opp er helt sentralt, men da hjelper det ikke dersom man har valgt å dra et sted uten innbydende natur. Valg av sted, sammen med solid kompetanse, er avgjørende for at man skal kunne utnytte potensialet. Samtidig handler det bare om å komme seg ut på tur og ha en tanke bak det en gjør. Det handler om å leke med barna, la dem få være med på å lage bålet, utfordre dem til å tørre å klatre og gi dem mye ros. Vi må utforske sammen med barna og vise turglede selv. Det smitter!

Hva gjør vi i praksis

Vi vil gjennomføre friluftsuken iløpet av året. (September, januar og april)

Hver avdeling vil ha minst en turdag i uken, der man har medbrakt mat. Skogen vil bli mye brukt på tur. Det vil også bli turer der avdelinger på tvers går på tur sammen.

Finne et sted i skogen som blir «vårt» sted.

3.1 Fagområder

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.» (Rammeplanen s. 47).

Barn er nysgjerrige av natur, og deres utforskertrang og læring er en sammenhengende prosess gjennom hele utviklingsløpet. Gjennom vårt daglige arbeid skal vi jobbe tverrfaglig og knytte de ulike fagområdene sammen, med felles tema og gjennom barnas lek.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt og vil sjelden opptre alene

[Barnehagens fagområder | udir.no](https://www.udir.no/barnehagens-fagomrader)

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Mål: Vi skal arbeide for å utvikle barnas språklige kompetanse slik at de kan mestre å kommunisere med andre i lek og samspill i barnehagen.

Personalet skal være lyttende og tålmodige i møte med barna slik at barna opplever å bli forstått. Vi skal være tett på i lek og aktivitet slik at vi kan støtte og hjelpe de i lek og kommunikasjon med andre barn. Voksne skal være bevisst sin rolle som språkmodell gjennom å snakke mye med barna, mer enn å snakke til dem.

Det vil bli brukt bilder, symboler og konkrete til støtte i språkarbeidet. Sang og rim og regler, både spontant og i samlinger er viktig i arbeidet. Barna skal få kjennskap til eventyr, musikk og dans fra ulike kulturer

Vår flerkulturelle og flerspråklige barnegruppe er en berikelse og ressurs for oss fordi dette både er spennende og utvider barnas ordforråd og gir dem flere språklige erfaringer. Vi skal

fremme mangfold i kommunikasjon, språk og ulike uttrykksformer ved at barna får uttrykke sine ulike identiteter og bakgrunner.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Mål: Vi skal utvikle barnas matematiske kompetanse ved å legge til rette for at de får leke og eksperimentere med ulike matematiske begrep som tall, mengde, størrelser, former og romforståelse.

For barna i barnehagen er matematikk en naturlig og nødvendig del av deres lek og hverdag. Barna har bruk for matematikken til å skape balanse, sammenhenger og orden i sin tilværelse. Hver eneste dag, i alle slags situasjoner kan vi få øye på matematikken i barnas aktiviteter.

Dette målet skal vi arbeide mot ved:

- At barna har tilgang til puslespill og spill gjennom dagen.
- Formingsaktiviteter
- Barn og personale som bruker matematiske begreper i leken, og i ulike aktiviteter
- Vannlek
- Forberedelse til måltid og andre hverdagssituasjoner
- Utelek f.eks. sykling, sandkasse og dissing.
- Regellek
- Opphold i skogen og på tur

3.2 Digitale verktøy

Mål: Vi skal legge rette for at barna får prøve, undersøke, lære, leke og skape ved hjelp av digitale verktøy.

Helsedirektoratets råd om skjermtid:
- Skjermtid (som for eksempel tv, dataspill, nettbrett eller mobil) frarådes for 1-åringene.
- Bruk av skjerm og andre stillesittende aktiviteter bør begrenses og balanseres med fysisk lek og aktiviteter for barn eldre enn 2 år. Fra barnet er 2 år bør skjermtid begrenses til én time daglig, og jo mindre, jo bedre.

Barnehagen forholder seg til helsedirektoratets råd om skjermtid og om rammeplanens mål om digital praksis i barnehagen.

Helsedirektoratets mål handler om at barn bør få være regelmessig og tilstrekkelig aktive, og de bør unngå lengre perioder med passiv stillesitting.

Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna og skal ikke erstatte, men berike aktiviteter i barnehagen.

Vi vektlegger også at barna skal inkluderes i digitale prosesser og medvirke ut ifra alder og modningsnivå. Det vil si at digitale verktøy i liten grad vil brukes sammen med barna på småbarnsavdelingene.

De digitale verktøy vi bruker i barnehagen er:

Kamera, Nettbrett, pc, mobiltelefon, smartboard, printer, digitalt mikroskop og Bee-bot (Bee-bot er en robot som kan brukes til å gi barn erfaring med programmering gjennom lek.)

Kamera: Barna får ta bilder vi kan bruke i aktivitet eller dokumentasjon

Nettbrett: spille av musikk, oppslagsverk,

Pc: Oppslagsverk, bildebehandling

Mobiltelefon: Ta bilder, oppslagsverk

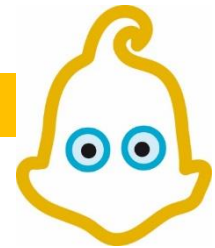
Smartboard: Vise digitalt innhold, tegne

Projektor: Framvisning av digitalt innhold

Digitalt mikroskop: Utforske omgivelser

Bee-bot: Programmering

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Måltidet som arena for å utvikle vennskap:

Vi har gjennom året hatt fokus på at alle barn skal ha ett trygt og godt psykososialt miljø i barnehagen. Vi har valgt å konkretisere det så målet er nå:

Hovedmål: Måltidet skal være en arena for å utvikle vennskap

Delmål: Vi skal legge til rette for et godt språkmiljø

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap» (Rammeplanen 2017).

For å kunne oppnå målet har vi fokus på voksenrollen under måltidet. Hva er den voksnes rolle, og hvordan kan den støtte og bidra til at barna skal danne og oppleve gode og trygge relasjoner? Vi vil ha fokus på samtalen, der felles preferanserammer vil være viktig. Vi vil også se på organisering gjennom dagen slik at måltidene kan prioriteres i forhold til voksentetthet.

For å oppleve at man trives og hører til i ett felleskap må man kjenne på tilhørighet og at man er viktig i gruppen. Dette gjelder både voksne og barn og er noe vi vil ha fokus på.

Vi ønsker å invitere foreldre inn til å delta i måltidet sammen med oss. Det vil også blir lagt opp til felles erfaringsdeling og refleksjon med foreldre rundt målet. Hva har vi fokus på i barnehagen og hva er fokuset i de ulike hjemmene? Spennende og lærerikt og kunne dele erfaringer mellom hjem og barnehage.

Vi legger til rette for ett godt språkmiljø ved å benevne, støtte og utvide i samtalen. Det vil bli brukt bilder som støtte og for å kunne skape felles fokus.

Syngende barnehage:

Vi ønsker å være en syngende barnehage der sang og musikk er en del av hverdagen vår. Vi vil ha fokus på spontansang, men også på planlagte sangsamlinger gjennom dagen og uken. Vi har ukens sang som er felles på alle avdelingene. Disse går igjen i fellessamlingene på huset.

Sang og musikk er viktig i barnehagen for å skape en trygg tilknytning. Det kan motvirke stress og fremme en «vi» følelse.

Vi har tilgang til en nettressurs som heter syngendebarnehage.no- Denne vil også bli tilgjengelig for foreldre. Her er det masse tips og ideer, samt mange sanger både nye og kjente man kan bruke til inspirasjon.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Aktivitetene i barnehagen dokumenteres gjennom bilder, tekst, og barnas arbeid. Dokumentasjonen synliggjør det pedagogiske arbeidet vårt, og er nyttig i planleggingen og utviklingen av dette arbeidet. Den gir oss grunnlag for refleksjon og læring. Dokumentasjonen er viktig for at de foresatte skal få informasjon om barnas opplevelser, læring og trivsel i barnehagen. Vi dokumenterer ved bruk av bilder fra aktivitet og lek, og ved bruk av praksisfortellinger i personalgruppen.

4.2.2 Vurdering

Overordnet mål for vurderingsarbeid er at vi sikrer kvaliteten på arbeidet i barnehagen. Vurdering gjør vi jevnlig gjennom arbeidet med årsplan, gjennom rutinesituasjoner, gjennom refleksjon rundt praksisfortellinger, under samtaler med barna og brukerundersøkelsen til foreldre. I vurderingsarbeidet reflekterer vi over måloppnåelse og hvordan vi skal arbeide videre.

4.2.3 Oppfølging

Personalet og SAU/FAU blir involvert og informert om status underveis og om konklusjonene rundt utviklingsarbeidet. Dette er en endringsprosess som ikke vil bli avsluttet neste år, men fortsette videre. Men evaluering underveis vil påvirke veien videre. Respons og medvirkning fra barna vil også ha mye å si for videre oppfølging og formen på denne.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barna får medvirke gjennom at de voksne observerer deres respons, kroppsspråk og hvordan voksne opplever at opplegg fungerer i praksis. Vi skal lytte til både verbale og nonverbale uttrykk, om hvordan de liker det de er med på.

Barna blir sentrale aktører i aktivitetene og f.eks. hvordan leken tar form og utvikler seg er avhengig av deres spontane innfall og engasjement. Dette blir det viktig at de voksne tar på alvor.

Barnesamtaler med større barn i løpet av året skal bidra til å gi oss tilbakemeldinger og være med å korrigere utviklingsarbeidet og opplegg.

Foreldrene involveres i medvirkning først og fremst gjennom foreldremøte og individuelle foreldresamtaler. I tillegg vil utviklingsarbeidet bli tatt opp på møter i samarbeidsutvalget og FAU, slik at foreldrene får medvirke her. Foreldrenes formidling av barnas respons blir det også viktig å innhente.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barnesyn

Vårt **barnesyn** tar utgangspunkt i at alle barn er unike og like mye verdt.

Vi skal bygge på det de kan. Alle skal få bruke sine evner. Barna er i utvikling. De er også sårbare. Noen trenger litt mer støtte og veiledning enn andre. Vi voksne skal være sensitive og anerkjennende. Vi skal bidra til å styrke barnas selvfølelse.

Læringssyn

Små barn lærer gjennom aktiv deltagelse, gjennom bruk av hele seg, gjennom å høre og gjøre, gjennom utforskning og lek. Læring skjer i samspill med andre barn, voksne og omgivelsene.

De voksne skal være tett på og sette ord på ting, hendelser og følelser, sammen med barna, forklare, utvide og tilføre nye elementer. Vi skal tilrettelegge for et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Her skal de voksne være en aktiv støtte i samhandlingen med barna.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Barnehagen skal vektlegge den voksnes ansvar for relasjonen til barnet, at alle blir sett og at alle blir likt. «Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er avhengig av de ansattes bevisste holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn og virkeliggjøres gjennom personalets handlinger i møte med barn («SFK, s. 21,2018-2021). Barnehagens verdier skal være en ledesnor og forpliktende for alle voksne i møte med barna. Vi skal øke bevisstheten om vårt kroppsspråk i kommunikasjonen med barna.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er et vidt begrep enn oppdragelse og skjer i barnas samspill med omgivelsene. Det er en kontinuerlig prosess som varer hele livet. Vi skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal vi bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse.

De skal møte omsorgsfulle voksne og vi skal anerkjenne de når de selv viser omsorg. Vi skal arbeide for at barna føler seg viktige og betydningsfulle for fellesskapet.

Barna i barnehagen møter mange barn med annen hudfarge, språk, ulike funksjonsevner etc. De skal møte en åpen og inkluderende holdning hos de voksne, der interesse for forskjellighet knyttet til bl.a. språk, mat, kultur og spesielle behov er en berikelse for barna og barnehagen. Dette er en viktig del av danningen.

Danning handler også om «å knytte seg selv til verden». Ved at barna observerer andres reaksjoner på dem som person og på deres handlinger, utvikler de seg som individ, samtidig som de lærer å fungere i et fellesskap.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter, samtidig som det skal tas hensyn til at hvert barn er unikt og utvikler seg ulikt og i forskjellig tempo.

Barna lærer best når det er balanse mellom de ferdigheter de innehar og de utfordringer de blir stilt overfor.

Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold handler om at barnehagen gjennom planlegging og i de spontane her-og-nå situasjonene i hverdagen tilfører og utvider i lek, aktiviteter og ulike temaer.

For å legge til rette for barns progresjon skal barnehage og skole utveksle informasjon og ha kunnskap om hverandres planer, praksis og kulturer, og skolen skal bygge på kompetansen barna har når de begynner på skolen.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Vi tilpasser rutiner og organiserer tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og bli kjent med barn og voksne på avdelingen.

Tilvenning starter med et møte med foreldrene i løpet av juni eller et besøk med foreldre og barn.

Vi legger opp til god tilknytnings tid der vi vil at foreldrene til 1-2 åringene setter av en uke og at de første 3 dagene er på ca. 2 timer og med foreldrene til stede hele dagen. For barna 3 år og eldre vil vi at foreldrene setter av 3 dager og selv er til stede. Vi ønsker også å bli kjent med foreldrene og at de blir kjent med barnehagen og det som møter barnet her.

Tilknytningsperioden vil vare så lenge hvert enkelt barn har behov.

Det vil bli sendt ut informasjon i forkant av oppstart der det informeres litt om barnehagen, samt om når barnet skal begynne. Vi gjennomfører startsamtaler med nye foreldre i løpet av den første tiden.

Info om oppstart i barnehagen og tilknytning:

Nye barn og
tilknytning i barneh.

I forhold til tospråklige barn som skal begynne har vi i tillegg egne rutiner. Vi sjekker ut behov for tolk ved oppstart og når det gjelder nyankomne flyktninger skal vi ha et besøk før oppstart med foreldre, barnet, kontaktperson i MOKS og tolk.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Barn som skal over på annen avdeling går jevnlig på besøk der en tid før det begynner, sammen med en voksen fra egen avdeling og et eller flere barn derfra.

I barnehagen vår skal barna kjenne alle de voksne og barna på de andre avdelingene. Dette er med på å skape trygghet når man skal bytte avdeling.

Ved behov har vi en foreldresamtale der pedagogisk leder fra gammel og ny avdeling har denne med foreldrene.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen følger plan for barnehage/skole SE lenke - [Bergen kommune - Styrende dokument](#)

1. I hverdagen vil vi ha fokus på selvstendighetstrening, som påkledning, holde orden i hyllen, og å klare seg selv på do.
2. Vi har et samarbeidsmøte med skolen (skolen innkaller) der informasjonsutveksling og forventninger fra skolen er sentralt.
3. Samarbeidsmøte med skolen i forhold til enkeltbarn. Dette er i samarbeid med foreldre / foresatte. Gjelder mest barn som har behov for ekstra hjelp og støtte, men det kan også gjelde andre.
4. Skolene inviterer til forestillinger som vi deltar på.
5. Vi går innom skolenes lekeplasser når vi går turer i nærmiljø. Vi tar også turen til skoleplassen (e) for å leke. Dette er med på å gjøre barna mer kjent med skolen.
6. Vi arrangerer eget foreldremøte for foreldrene til barna som skal begynne på skolen neste år. Dette blir det innkalt til i løpet av september.

VI. Foreldremedvirkning

Vårt mål er å ha god kommunikasjon med alle foreldre. Da må vi ta i bruk de hjelpemidler vi har både i forhold til verbal og nonverbal kommunikasjon som kroppsspråk, tegn, norsk og engelsk.

Vi benytter tolketjenesten ved oppstart, samtaler og møter, i den grad tolker er tilgjengelig. I tillegg er de tospråklige assistentene viktige i det daglige samarbeidet.

Møtene i den daglige kontakten ved levering og henting er viktigst og legger grunnlaget for et godt samarbeid mellom barnehage og foreldre og en god foreldremedvirkning.

Foreldrene får tilbud om 2 samtaler i året (høst/vår). Ellers etter behov.

Det blir gjennomført ulike arrangement gjennom året som er viktige møteplasser for kontakt mellom hjemmet og barnehagen.

På høstens foreldremøte velges 2 foreldrekontakter fra hver avdeling til foreldrenes arbeidsutvalg og 2 foreldrerepresentanter til barnehagens samarbeidsutvalg.

FAU (foreldrenes arbeidsutvalg) blir involvert i saker som er viktige for barnehagen og foreldrene. Ellers medvirker FAU i gjennomføring av arrangement.

SAU - barnehagens samarbeidsutvalg består av 2 foredrerepresentanter, 2 personalrepresentanter, en politiker (kommunal representant) og styrer. Utvalget har 2-3 møter i året (og etter behov). Utvalget vedtar årsplan og tar opp ulike saker som er viktige for barnehagen og som skal forelegges utvalget. Det skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Foreldrene involveres i barnehagens planleggings og vurderingsarbeid gjennom foreldremøtene, FAU møter med styrer og gjennom samarbeidsutvalget.

Bærekraftig utvikling

Vi skal i barnehagen bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Barna skal få gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Barna tar del i kildesortering og arbeid i miljøhagen vår, med dyrking av grønnsaker etc. Gjennom lek og opphold i naturen og skogen blir de kjent med naturens mangfold og får tilhørighet til den.

VII. Psykososialt barnehagemiljø

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

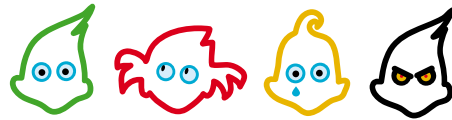
Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

[lokal handlingsplan Aurdalslia barnehage.pdf](#)

Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Aurdalslia barnehage

Aurdalslia 12

Sandsli

Fanatorget 2.etg

E-post: aurdalslia.barnehage@bergen.kommune.no

www.bergen.kommune.no

[/organisasjonsenhet/barnehage/aurdalslia](http://www.bergen.kommune.no/organisasjonsenhet/barnehage/aurdalslia)

(barnehagens nettside)

BERGEN
KOMMUNE